

Állattenyésztési és Tejgazdasági Lapok

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET FELÜGYELETE ALATT
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor. — fillér.

Félévre 5 " — "

Negyedévre 2 " 50 "

Egyes szám ára 20 fillér.

FELELŐS SZERKESZTŐ

JESZENSZKY PÁL

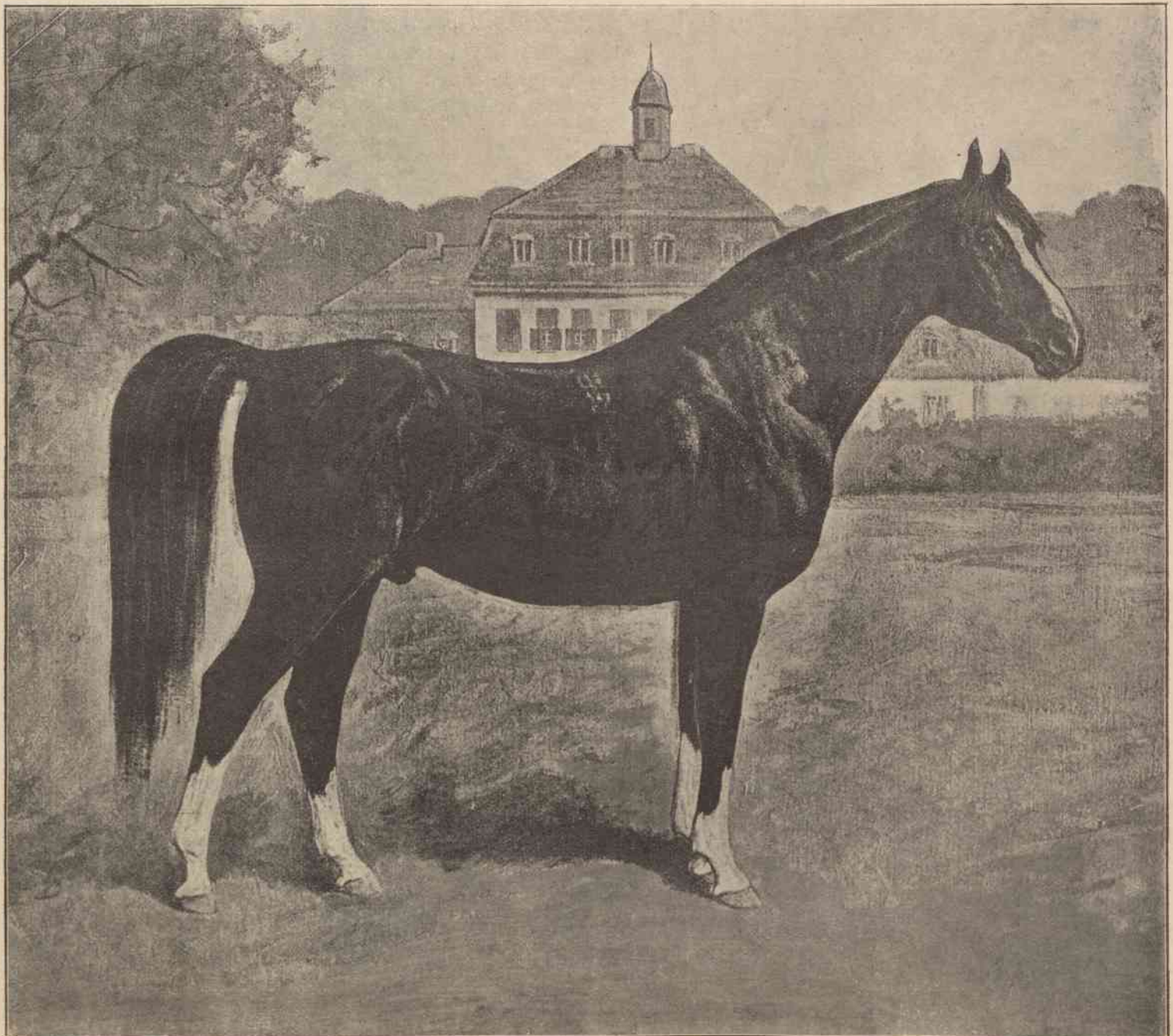
AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET
TITKÁRJA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Budapest, IX. ker., Üllői-út 25. sz. (Köztelek).

Hirdetések díjazás szerint.

Kéziratokat a szerkesztőség nem ad vissza.



«Ó-Baján» a németországi neustadti ménesnek Bábólnáról importált törzsménje.

Legelők hiánya.

Ma-holnap eke alá kerül minden talp-alattnyi föld széles Magyarországon. A kor hozza ezt magával, a divat; hiszen régen, a mikor a három-nyomásos gazdálkodás divott, volt elég legelő és állattenyésztésünk is virágzott. Akkoriban kisebb igényű emberek gazdálkodtak s a mit termeltek, annak meg volt a tisztességes ára is; de megszorodtunk, igényeink megnövekedtek és gondoskodva van arról, hogy a gabona ár ne a gazda verejtékes munkája szerint alakuljon. A nehezebb megélhetési viszonyok miatt bevetünk hát minden tenyérnyi helyet, hogy legalább legyen mit eladnunk azért a potom pénzért, a mit terményeinkért kapunk. A legelők feltörése azonban állattenyésztésünkre bizony káros kihatással van.

Ott van az Alföld, ott azok a helyek, a melyek állattenyésztése még csak egy évtizeddel ezelőtt is milyen virágzó volt. Mit tesznek ott? Bevetik azt a vadvirágos mezőt, a melyen százával, ezrével legelt a gulya-ménes és termelnek temérdek bajjal, nehéz munka árán búzát, a melynek ára alig fedezi a termelés költségeit. És ezalatt elsatnyul az állattenyésztés, apad az állatlétszám és tengődik a gazda.

Nem tudom, vajjon más is, de én félve gondolok arra az időre, a mikor a mi nagy Alföldünkön tarka marhával szántják már

föl azt a földet, a hol azelőtt ezrével legelt a gulya; félve gondolok arra, hogy nem lesz majd a mi magyar jószágunknak legelője, a mikor a szegény kisczudának nem lesz majd egyáltalán semmi marhája, melylyel fölszánthassa egy-két holdas földjét. Mert a természetett takarmányon még a nagybirtokos sem űzhet igazán jövedelmező állattenyésztést, hát még a kisczudák, a kinek sem nyári legelője, sem mesterséges takarmánya nem lesz majd.

A legelők hiányának káros hatása szembeötlő már ma is. Igaz, hogy szarvasmarhatenyésztésünk újabban skülönösen az utóbbi időkben föllendült, a mi a szövetségi akcióknak s a kormány gondoskodásának köszönhető. De ennek föllendülésével lépést tart a ló-, juh- és sertésenyésztésünk nagymérvű hanyatlása. S a mikor mi állattenyésztésről, Magyarország állattenyésztéséről beszélünk, nem szabad magunkat arra ragadtatnunk, hogy tenyészünk pusztán szarvasmarhát, pénzünk ebből, a többi állatnemekkel pedig ne törődjünk; mert csupán a szarvasmarhatenyésztés a legtöbb esetben csak kedvező körülmények között lehet hasznosítható, de nem emeli állattenyésztésünk általános szintjét.

A legelő-kérdés említésénél önként szemünkbe ötlök a közlegelők hiánya is. Ott, a hol egy községnek közös legelője van, valahány kisczudák van a faluban, mindannyi tart egy-két tehénkét legalább, vagy juhot,

de a hol ez nincs, a hol gabonatermő a falu egész határa, mit tegyen az a kisczudák; tartsa télen nyomorúságosan a maga esenevész állatját s a mikor kitavasodik küldje a harmadik határba, fizessen érte drága legelő-bért? Ezt nem teheti, mert az egyenlő volna az ő tönkremenésével. Nem tart tehát semmi állatot, inkább eljár nap-számba — ha van hova — a helyett, hogy állatjait gondozná. S bizony százezrekre rug azoknak a kisczudáknak a száma, a kik erre a sorsra jutottak a legelők feltörése folytán s bizony felettébb sokan vannak ma már olyanok, a kik nem tarthatnak jószágot, mert nincs min kitarítaniok. S ki ennek az oka? Egyrészt a gazdaközönség maga, másrészt a törvény. A gazdaközönség elhagyja magát ragadtatni az által, hogy feltört legelője után bár nagyon csekély, de közvetlen hasznot húz; másrészt oka az államhatalom is, a mely törvényes hatalmával nem akadályozza meg különösen a közlegelők feltörését. A gazdaközönség lehetne tehát az egyik faktor, a mely számításal, előrelátással csökkenthetné vagy megakadályozhatná a legelők fölszántását, az államhatalomnak pedig kötelessége volna, hogy országos törvényvel elejét vegye a legelők és különösen a közös legelők feltörésének. Mert nem elég az 1894: XII. t-cz. 12. §-a, a mely szerint «közös, osztatlan tulajdont képező legelők csak a földmívelésügyi miniszter hozzá-

TÁRCZA.

Rovatvezető: **Buday Barna.**

Lóversenyeink.

I.

A lóverseny napjainkban nem az az intézmény többé, a mi megalapításakor volt. Lassan-lassan eltávolodott kitűzött céljától, a mely régen abban esősodott ki, hogy a rosszabb anyagot el tudjuk különböztetni a jobbától, s hogy a tenyésztésre a legmegfelelőbb, legterményképesebb egyedeket kiválaszthassuk. Lóversenyeinkből apránként kivész mindaz, a mi a tenyésztő szempontjából ideális dolog volt, hogy helyet adjon a nyereszkeskedésnek.

Mindenki előtt ismeretes, hogy mit jelent egy lóversenynap délutánja, legyen az hétköznapi, vagy ünnep. Ezrekre rugó tömeget látunk a gyepen, lázas mozgásban, csillogó szemekkel, egymással dulakodva a fakorlátok között, hódolva a pénzszerezés, a hirtelen meggazdagodás ördögének. Elenyésző kis perczenye ennek a tömegnek az, a mely igazán tisztában van azzal, hogy mi is tulajdonképen a lóverseny.

Bizonyos, hogy a nagy tömeg csak annyit lát benne, mint a kártyában, roulettben, vagy más hazard játéokban.

Nem én vagyok az első, a ki ezt szóvá teszem; sokan szoltak és irtak már e tárgyról; bőven ki lett már fejtve, hogy a lóverseny lassan oly szerencsejátékká fajult, a mely különösen az alsóbb néposztály ezrei között, de még a középosztályban is romboló erkölcsi pusztítást visz véghez. A játékbancok a totalizateur intézményéhez képest csak annyiban félelmetesebbek, mert állandó intézmények, — míg a lóverseny totalizateurje, hála Istennek, csak ideig-óráig tart, hogy aztán újra megnyilva, annál több és újabb áldozatot szedjen.

Hogy a totalizateur megrendítette sok olyan embernek is a hitét, a ki a lóversenyben csak a nemes czélt látta — az bizonyos. Hangok hallatszanak, a melyek egyenest a lóverseny intézménye ellen támadnak. Nem régebben olvastam egy erősen támadó cikket, melynek írója a totalizateur erkölcsrontó hatásáról írva, már a kitűzött díjak nagysága ellen is ki kel.

Jól tudjuk, hogy a totalizateur a lótenyésztés ügyét is szolgálja. Kérdés azonban, hogy olyan nagy horderejű-e az a

támogatás, hogy nélküle a verseny úgy ma már nem tudna fönnállani? Mulhatatlanul szükséges-e, hogy a totalizateur intézménye ily mértékben föntartassék, csak azért, hogy a lótenyésztés fokozatosan emelkedő legyen? Több mint bizonyos, hogy nem. Kétségtelen, hogy a totalizateur a lóverseny intézménynek egy olyan része, a mely ezzel semmi szerves összefüggésben nincs, a mely csak eszköz a cél — a nagyobb belépődíj, % stb. — elérésére, de mindenestre egy olyan eszköz, a mely nagyon veszedelmes természetű.

Sokan vannak a kik a föntiekben kifejtett dolgokat magukévá teszik. Sokan tudják, hogy a totalizateur haszna egy elenyésző csekélység szembeállítva azon mérhetetlen erkölcsi kárral, a melyet okoz.

Ha a Margitszigeten nem engedték meg a tervezett játékbanc megalapítását még az idegen forgalom emelése — eme nagy cél előmozdítása — érdekében sem (ámbar valószínű, hogy nem az idegenek de mi mentünk volna ott tönkre), akkor töröljék el a totalizateur intézményét is. Magán fogadások kötése ellen senkinek sem lehet kifogása, s ezek meg sem akadályozhatók, de quasi hivatalosan elősegi-

Legjobb szerkezet! Legnagyobb munkabírás!
Legkönnyebb hajtás! Legtökéletesebb fölözés!

A legjobb fölözőgép az Alfa-Separator.

járulása mellett oszthatók föl, ha annak a törvénynek végrehajtásáról vasszigorral nem gondoskodnak; szigorúan kell venni ez ügyet s mielőtt az esetleges engedélyt megadnák — mert több helyen adják, mint nem — meg kell vizsgálni, hasznára avagy kárára lesz-e annak a legelőnek a fölosztása a vidékre s miért osztatik föl? Azután meg arról kell intézkedni, hogy a közlegelő közbérbe adható-e vagy nem s ha igen, hogy az, ha szükséges, mint olyan továbbra is megmaradjon. Mert a legelők hiánya okozója főleg állattenyésztésünk s különösen a szegényebb nép állattenyésztése rohamos hanyatlásának. *A. E.*

Állattenyésztés.

Rovatvezető: **Monostori Károly.**

Tenyész-kondíció.

Igazán ritka kivételektől eltekintve, elsőrendű nagy állattenyészteteinkben — az államiakat se véve ki — különösen a him tenyészanyag oly dúsan takarmányoztatik, hogy a még többnyire teljes tétlenségre is kárhözott állat el kell hogy zsírosodjék és nehezedjék.

Nagy baj ez különösen azért, mert tenyészállatvásárookra vitt s ott rendszerint nagy áron gazdát cserélő állatok is valóságos előzetes preparációval javíttatnak föl imigyen, kellemetlenségére a vevőnek, a ki az ily állattal aztán a hágtásoknál alig, vagy épen nem tud boldogulni.

A mindennapi tapasztalás bizonyítja, hogy a hágási képtelenségnek vagy nehézségnek egyik *leggyakoribb oka* épen az, hogy a tenyészállat nem kellő kondícióban, hanem elzsírosodott, meghízott, elnehezedett állapotban van a túl jó takarmányozás és semmittevés következtében s a szaporatlanság és meddőség nagy perczentje is mutatja, hogy (természetellenessége mellett) ez az eljárás egy olyan károkat okozó öreg hiba, a miről tenyésztőinknek le kell tenniök, bele nem esvén persze a másik szélsőségbe, a melyet megint — sajnos — a kisebb tenyésztő elkövet, mikor a rossz tartástól zörgő csontú bikákat, kosokat, kanczákat alkalmaz tenyésztési czélokra.

Nem ivartalanított s hízóba állított nőtény állatokról is tudjuk, hogy míg az elzsírosodás bizonyos fokáig nem híztak, nőszöszönük rendes időközökben fölébred, de a hízottság bizonyos fokán végkép kimarad az ivarzás.

Habár nem is vagyunk képesek fiziológiai alapon biztosan magyarázni az ivari életben elzsírosodás esetén mutatkozó ezen jelenséget a nőtény, de még kevésbé a him állatnál, a gyakorlatban látható faktum eléggé figyelmeztet arra, hogy ez egy oly abuzus, a melyről saját érdekünkben és a közérdekben is le kell tennünk.

Az erőteljes, izmos, egészséges állat igenis jó tenyészanyag, de nem a hús- és zsír-kolosszus, mely sokszor már túlsúlyos testénél fogva is képtelen föladataira.

Kiállításokon, ha azok díjazással vannak összekötve, külföldön a legtöbb helyt kizárják a versenyből a tenyész-kondícióban nem levő állatokat és pedig nem a jurorok a maguk belátása, akarata sze-

rint, hanem a paragrafusok utasításából folyólag.

Jó volna követni ezt nálunk is és jó volna általában több figyelemre méltatni tenyészeteinkben a tápláltság fokát, a kívánatos, a szabályos kondíciót. *(ly.)*

Angol-arabs telivérek.

Öt esztendővel ezelőtt a «Köztelek»-ben «Angol-arabs párosítás» czímen fölelített az, hogy a németországi neustadti ménésben törzs-esdőrül föllállított, Bábólnán vásárolt Ó-Bajánhoz: 10 elsőrendű angol telivér-kanczát osztottak be, a többi között a következőket mondom:

«Valószínűleg a bécs—berlini főnomenális távlovaglás eredményének tudatában s keserves tudatában annak is, hogy az angol telivérek csoportjában hovatovább kedvezőtlenebbek a tenyésztési eredmények, megpróbálja gróf Lehdorff a kísérlet sikerülése esetén alapját megvetni egy olyan forma, de lehetőleg jobb angol-arabs lófajtának, a milyen volt a 60-as évek előtt pl. a pompadouri ménésben Franciaországban, mely tehát a lehetőleg olcsó, de mégis kitünő katonaló produkálás nagyobb és jobb mérvének kedvezzen. Jól át van az a tény általa gondolva, hogy a mai angol felvér, melyben arabsnak vére nem esörgezik, nemcsak hogy nem elég tetszős ló, de megpróbáltatásokra se elég alkalmas, kell hát, habár csak egy «csepp» vért is belevinni az angolba, hogy tetszetőségben is, de alkati korrektségben, kitartóságban, győzősségben, energiában is nyervén, ezen, a közönséges használati lónál oly becses tulajdonokat ivadékaire is átörökítse.»

teni a nép erkölcsi megromlását, valóban nem volna szabad.

A lóverseny intézménye nem mondható réginek. Együtt nőtt és fejlődött nagygyá az angol telivér tenyésztéssel. A míg azonban a telivér tenyésztés hajnalán a lóverseny a maga tisztaságában csakis a már jelzett ideális czélt szolgálta, s mintegy erőmérője volt a tenyésztés anyagának — minden egyéb mellétekintet nélkül — addig napjainkban már nagyon sok olyan mellékezt is fölvevett programjába, a mi a lóversenyügy hasznára nem válik.

A telivér tenyésztés terén is elértük körülbelül azt a maximumot a gyorsaságban, a téteményképesség fokozásában és a fejlődés gyorsításában, hogy azon túl már nem igen vihetjük. Valószínű, hogy a lóverseny intézménye is eljutott odáig, hogy elérkezettnek vélhetjük az időt, miszerint egy és másban változtatni kell az elavult formákon.

Ki hisz ma az egyes futamok eredményének abszolút igazságában? Ki meri vajjon állítani, hogy még a nagy díjakkal dotált versenyekben pl. a Derbyben is a gyepre kiállt lovak közül *tényleg a legjobb* viszi el a pálmát. Ki az a ki nem kételkedett soha a jockey-k becsületességében és vajjon ki az a ki ma a lóversenyben igazán *csak* a telivérek téteményképességének bizonyítását látja?

Mindezt nem azért hozom föl, mintha a

lóversenyek mai formáját minden tekintetben rossznak tartanám. Kétség kívül mint minden reform, úgy a versenyintézmény reformálása is nagy körültekintést igényel, különösen ha tekintetbe vesszük, hogy mily sokféle származású, korú és képességű ló áll a starthoz és hogy mily nehéz kellő arányt létesíteni különösen súly és pályahossz dolgában az egyes futamoknál. Mégis azt hiszem, nem lehet teljesen elzárkózni a versenyek egynémely tételének a megbeszélése elől és különösen napjainkban, a midőn azt látjuk, hogy egy nagy téteményképességű telivér egyszer könnyen nyer magas klasszisú lovak társaságában, máskor meg rosszabb lovak között helyhez sem jut.

Az úgynevezett papirforma lassanként az egyptomi álmoskönyv nivójára sülved, a mi nem volna úgy, ha a *verseny igazán verseny volna minden ízében és sohasem számító játék* és a telivér mutatott formája *nem változnék oly szeszélyesen*, mint az áprilisi időjárás, az istállótulajdonosok érdeke, vagy a jockey-k lovaglása, avagy a verseny intézmény hibás volta miatt. Szinte hallom az ellenvéleményt, hogy hát a ló nem gép, hanem szerves lény, szeszélyes és ideges (a mi a telivéreknek elég gyakori dolog), így hát az *egyéni indispozíció* is nagy szerepet játszik az egy-két percnyi futás eredményének eldöntésénél.

Mindez igaz lehet a futtató lótulajdonos

de nem a tenyésztő szempontjából. A dolog ugyanis úgy áll, hogy ma már a telivérek téteményképessége elvégre nem ingadozik oly tág határok között és gyakran csak másodpercek, vagy a másodpercek és részei választják el verseny közben a telivérek egymástól. Ma már ritkaság számba megy a «*Haupttreffer*» és kevés az a ló, a mely elsőnek jöven be a czélhoz, csak patáit mutogatná számos hosszal elmaradt társainak. Ennek többnyire az ellenkezője látható, az t. i. hogy az egy esomóban jövő lovak közül akárhányszor egy *szerecsés véletlen* folytán szinte a *pillanat behatása alatt válik ki* a győztes, nagyon sok esetben a nélkül, hogy a győzelemre jogos aspiráns lehetne, s a nélkül, hogy igazán méltóan megilletné az első hely. Az a győzelem pedig, a melyet egy «nyak-hossz» vagy még rosszabb esetben egy orrhossz biztosít, nagyon is pyrrhusi győzelem. Vajjon bír-e bizonyító erővel a győzelem eme formája, vajjon el lehet-e hát hinni, hogy az az elsőnek bejött ló tényleg jobb a mögötte egy orrhosszal elmaradó másodiknál, vagy a nyakhosszal elmaradt harmadiknál. A legtöbb esetben merő véletlenség az, a minek *tenyésztői* szempontból nézve a dolgokat, semmi jelentősége sincs. (A tulajdonos szempontjából persze már van, ő rakván zsebre a díjat.) Fontosságot az «orrhossz»-nak csak az adhatna, ha az egymással versenyző lovak *ugyanazon* körül-

Már 1897-ben értesültünk aztán német szaklapokból, hogy a cél az volt, hogy az 1876-ban fölosztatott neustadti ménés újra fölélesztessék és pedig nemcsak a brandenburgi tenyésztők, hanem II. Vilmos császárnak is egyenes kívánságára, ki ezzel az arabs vérré nagyobb súlyt kívánt fektetni az országos tenyésztésben akkép, hogy így egy erőteljes, hadi szolgálatra kiválóan alkalmas, a régi neustadtihoz hasonló *telivérnek* tenyésztése és elterjedése lehetővé váljék.

Már ebben az évben hírt vettünk arról is, hogy a mi Ó-Bajánunk ott a Friedrich Wilhelm Gestutt-ben derekasan kitett magáért, produkálván teli- és félvérekben szebbnél-szebb reményekre jogosító csikókat s most meg arról értesülünk, hogy a lefolyt 5 esztendő eredménye a legnagyobb mértékben kielégíti a szomszéd állam kívánságait.

A mikor a hábolnai tenyészet ezen sikerét konstatáljuk s a szóban forgó csödör képét közöljük, idézzük a berlini «Sport-Welt» következő kijelentéseit:

«Az összes angol-arabsok nemes formák által tűnnek ki, legtöbbször még erős alkattal is; egyrészt azonban nélkülözi a kívánatos nagyságot. Külsejükben inkább az arabs, mint az angol típus domborodik ki. Szépségük, nagyságuk s alkattuk erőssége által kimagaslóan a többi közül Ó-Bajánnak *Eisblume* angol telivértől eredő csikói (szám szerint öt). Egy két éves kanca és egy egy éves csödör ivadéka különösen remekül fejlődött nagy állat, föltűnően erős lábszárakkal és kifogástalan, igen nemes alkattal.»

Hát ha ennek a csödörnek Wagner K.

mények között futva *egymással*, más alkalommal is az előbbi nyerő elsőnek dugná be orrát a célpontnál.

Nem szándékozom az egyes futamok alkalmával egyesek által megfigyelt discret természetű dolgokról, a melyekről elvégre a lovar-egyleteknek is tudomásuk van és a mely esetek többnyire egyes jokkey szabálytalan lovaglására vezethetők vissza. Hiszen, hogy a verseny eredményének ilyen megkorrigálására a világ semmiféle lovar-egylete segédkezet nem nyújt, az bizonyos, s eléggé *bizonyítják* ezt a lovaglást megvonó határozatok.

De mindettől eltekintve, az eredmény a legtöbb esetben mégis csak a *véletlentől* függ. Nem értem természetesen ez alatt, hogy «a vak tyúk is szemet talál» és hogy az egészen *rossz ló* az első klasszisú telivért is megverheti; úgy vélekedem azonban, hogy a verseny eredmény sokszor nem reális (a mi a versenylapok tudósításaiból is akárhányszor kitűnik), a papirforma minden állítása megdől, és a pedigree alapján számított tudománya csödöt mond. Nyer az a ló a mely a pillanatnyi dispozió, vagy a lovas ostorának ütése és jó helyen, a *kedvező véletlen* behatása alatt előre törni képes.

Hogy mily körülmények bírnak a versenyek eredményére *hibásan döntő* befolyással, azt egy következő közleményben fogom kifejteni.

I. G.

által minden esetre igen hűen megrajzolt képét figyelmesen végigtekintjük és e ló nemes származását vizsgáljuk, mely szerint pedigre-éjében öt *eredeti* arabs telivér szerepel s a ¹⁵/₁₆-od rész arabs telivér vére mellett Mária nevű angol telivér kanca révén ¹/₁₆-od részben angol telivér vére is csörög ereiben, úgy értenünk lehet a szép eredményeket, kivált ha még meggondoljuk, hogy a hozzá beosztott angol telivér kanca is igen előkelő individuumak.

Ó-Baján 1897-ben, mikorról mai képünk föltűnteti, szalaggal mérve 166, bottal mérve 158 cm. magas volt s övmérete nem kevesebb, mint 192 cm.-t adott. Csánkján 42, lábtövén 33, szárán elől 20.5, hátul 22.5 cm. mért.

Mi volna az, ha hazánk általános használati lovat tenyésztő közönsége *kellő számú* ily csödör föltt rendelkeznek? Én nem teszek le a reményről, hogy ez a kellő szám mihamar el fog következni, mert nézetem szerint az ilyen véru és habitusu ló az, a mely hazánkban legáltalánosabban indokolt.

Monostori Károly.

Gyakorlati etetési próbák fejőstehenekkel.

Czukorgyári melaszszal.

A tejtermelőknél az kell, hogy törekvésüket képezze, miszerint tejtermelésüket hasznosan fokozzák. A magyar gazdák nagyrésze, mindenesetre legalább azok, a kik észszerűen gazdálkodnak, ennek érdekében el is követnek mindent, a mit körülményeik megengednek. Nem a magyar gazdában rejlik annak oka, hogy például ma még a korpát, melaszt stb. nagyrészt külföldre viszik, hanem egyéb körülményekben.

Nem tehetünk róla, hogy a gazdálkodásban ajánlott sok jó és új dolog alkalmazása viszonyaink között végeredményében haszonnal nem jár. Látszólag az ajánlott új dolgok a termelés mennyiségében sikerrel járnak, de nagyon sok esetben azután, ha fölszámítjuk a reájok fordított költséget s az elért értékesítést, nem fizetik ki magukat. Legtöbbnyire így

van ez a gyakorlati életben, de természetesen örvendetes kivételek vannak s ép ezért kísérleteket végeznünk szakadatlanul szükséges.

A répaczukorgyárakból kikerülő melaszszal, általában minden állattal való etetéséről az újabb időben annyit hallottunk, hogy indítatva éreztük magunkat ennek etetésével is, fejőstehenekkel próbát tenni. Tudjuk ugyan, miszerint a melasz nem mint tejtermelő-takarmány ajánlatik, hanem főképen kevésbé értékes takarmányok izletesebbé tevésére. De épen, mivel tehenek ily kevésbé értékes takarmányokat — szalmafélét — aránylag nagyobb mennyiségben kaptak s mivel a tejtermelés növelésére mindenféleképp igyekeztünk és mert az etetési kísérletek eszközzésére a fejőstehenek nagyon alkalmas médiumok, mint a melyeknél az eredmény rövid időn kézzelfoghatólag nyilvánul, elsőbbsen is ezekkel próbáltuk azt.

E célra 6 drb. rendes tejelésben levő 500 kgos szimmenthali keresztezésű tehenet választottunk ki. E tehenek tejét az eddigi rendes takarmányozás mellett egy hétig pontosan számbavettük, ezután átmenetképp egy hétig fél, majd két hétig 1 kilogramm melaszt etettünk darabonként, azután egy hétig ismét fél kilogrammot, mely után megint visszatértünk az ellenőrzési próbán a közönséges etetésre, melynek s a melasz etetés előttiék átlagos eredménye képezi az alapróbát. Az ily hosszabb kísérletnél szükséges a rendes takarmányozásra visszatérve is a tejet számbavenni, különben csalódnánk, mivel a tej a vemhességi idő előhaladtával s a nélkül is, különben egyforma körülmények között, természetesen lassankint apad, mit számbavenni szükséges. Darabonként 1 kilogramm melasz etetésének eredményét akarva tudni, 3 napi fejés eredményét nem számítottuk, a tévedést elkerülendő. A melaszt az ajánlott vízzel fölhígítással a kevert takarmányban polyvára locsolva használtuk, a legtisztább kezelést tartva szem előtt.

Ezek szerint a körülményeinkhez alkalmazott rendes etetés mellett és azután darabonként 1 kgr. melasz hozzáadásával a következő eredmények mutatkoztak.

Rendes etetéssel	1000 kilogramm élősúlyra										Naponta tej		Eszik 1 liter teje
	1 napra	Egységár		Összeg	Táptartalom					Naponkénti tej			
		kg.	K		f	Száranyag	Fehérje	Szénhidrát	Zsír		Tápanyag	liter	K
Konkolyos dara	4	—	8	—	32	3.400	0.756	2.120	0.240				
Zabosbüköny széna	10	—	4	—	40	7.610	0.720	3.500	0.110				
Takarmányrépa	30	—	0.8	—	24	3.360	0.330	3.000	0.030				
Silózott tak. tengeri	8	—	0.8	—	6	1.232	0.056	0.832	0.0.0				
Árpa-szalma	5	—	1.6	—	8	4.080	0.065	2.030	0.025				
Repce-polyva	3	—	2	—	6	2.385	0.063	1.047	0.021				
Búza-polyva	3	—	1.6	—	4	2.211	0.042	0.984	0.012				
Összesen	63	—	1	—	20	24.27	2.03	13.51	0.47	1:7.1	13.32	—	9
Melasz hozzáadásával	2	—	8	—	16	1.450	0.160	1.290	—	—	—	—	—
Összeg	65	—	1	—	36	25.72	2.19	14.80	0.47	1:7.1	13.48	—	10
A tápanyaghiány szerinti szükséglet	—	—	—	—	—	25	2.4	12.5	0.4	1:5.6	—	—	—

Darabonként 1 kgr. melasz etetéssel (melynél több — annak hashajtó s egyéb hatása miatt, különösen vemhes teheneknél — nem igen ajánlatik) darab és naponként 0.08 l. napi tejfölletet értünk el. Ennek az értéke, a tejt literenként 12 fillérrel adva el, nekünk kerekaszámában 1 fillért jövedelmezett, de mert 1 kgr. melasz 8 fillérbe került, annak etetése darabonként és naponként 7 fillér veszteséggel járt. A melasz etetése tehát fejős tehennel nem fizette ki magát.

A melasz hibátlan volt, a tehének szívesen ették s annak etetése alatt ürülékük kissé hígabb lett. Egyéb észrevehető hatással nem járt.

A főt kitüntetett takarmány-tápanyag tartalmát vizsgálva, a mi körülményeinkhez alkalmazott rendes etetésünk bizony eléggé költséges volt. A fehérje számbavehetőleg kevesebb, a szénhidrát több, mint a mennyit az elmélet előír. A melasz-szal is azonban a tápanyag nem változott, habár a szénhidrát természetesen még inkább fokozódott, de aránylag a fehérje-tartalom is emelkedett.

Árpa malátacsirával.

Épen abban az időben, midőn a melasz-etetéssel a kísérletet végeztük, igen szép malátacsira megvételére kaptunk ajánlatot. A malátacsirát ugyan jól ismerjük, azt fejőstehennel s növendékállatokkal már régebben ettették, de hosszabb idő óta már nem használtuk. Azért annak etetését újra megpróbáltuk.

A malátacsira etetésével is hasonlóképp jártunk el, mint a melaszal. Az eredmény a következő volt:

Rendes etetéssel	1000 kilogramm élősúlyra											Esik 1 liter tejre			
	1 napra			Táptartalom										Naponkénti tej	
	kg.	K	f	Szár- anyag	Fehérje	Szén- hidrát	Zsír	Tápanyag	liter	K	f				
Fenti rendes etetéssel összesen	63	—	—	1	20	24.27	2.03	13.51	0.47	1:7.1	13.4	—	8.9		
Darabonként 1 kg. malátacsira	2	—	9.4	—	18.8	1.654	0.388	0.900	0.084	—	—	—	—		
Összeg	65	—	—	1	38.8	25.93	2.42	14.41	0.51	1:6.3	13.9	—	9.9		
Tápanyagelmélet szerint	—	—	—	—	—	25	2.4	12.5	0.4	1:5.6	—	—	—		

Darabonként 1 kgr. malátacsira többlet etetéssel tehát, ugyancsak darabonként és naponként számítva $\frac{1}{4}$ liter tejfölletet értünk el, a mi ugyan már érdemlegesebb eredmény volt, mint a melasz etetésnél, mindazonáltal a tej literjét 12 fillérrel számítva, a több nyeredék csak 3 fillér értéket képviselt s tekintve, hogy a malátacsira ára kgrmonként *9.4 fillér, az etetés darabonként és naponként 6.4 fillér veszteséggel járt. Valamivel kevesebbrel tehát, mint a melasz etetése. A mi körülményeink között e szerint a malátacsira etetése sem fizette ki magát.

A malátacsira etetéssel már elértük az elmélet által előírt fehérjetartalmat, de

mivel a szénhidrát-tartalom még mindig lényegesen több volt, mint a mennyit az elmélet megszab: a tápanyag ugyan érdemlegesen javult, de még mindig tágabb volt az elmélet által kívántnál. *Baly Kálmán.*

Tejgazdaság.

Rovatvezető: **Sierbán János.**

A tejgazdasági eszközök és gépek fa-alkatrészeinek kezeléséről.

Egyes kísérletezők már régen azon fáradoznak, hogy a faeszközöket a tejgazdasági üzemből kiszorítsák, mert a fa alkalmazása oly sajátságokkal jár, melyek a tejgazdaságban igen kedvezőtlenül éreztetik befolyásukat. A kísérletek mind ez ideig eredménnyel nem jártak. Sőt az okok egy egész sora szól a mellett, hogy a fát egyes gépeknél és eszközöknél továbbra is megtartsuk.

Elsősorban a vajköpülő hordók és a vajgyűrő gépek fatányérjai jönnek e kérdésnél tekintetbe. E gépeknél a fa mindez ideig a legcélszerűbb anyagnak bizonyult, tekintve csekély súlyát, rossz melegvezető képességét és ama körülményt, hogy a vaj rá nem ragad. Minden oly kísérlet, mely e gépeknél más anyag alkalmazását célozta, sikertelennek bizonyult. Az egyetlen homokkő az, melynek alkalmazása bizonyos előnyöket ígért, de viszont a velejáró hátrányok miatt ennek alkalmazásától is el kellett tekinteni. Előre látható, hogy a fa még soká fog a jövőben is a tejgazdasági eszközök anyagai között szerepelni s ezért fordítsuk figyelmünket arra, mikép kell a faeszközökkel a leghelyesebben elbánni, hogy egyrészt

elérni, de jóakarattal és helyes kezelés mellett ez mindenesetre lehetséges.

Fát és faeszközöket a legjobb közönséges mésszel tisztán tartani. Gyakorlati emberek mondják, hogy a faalkatrészeket, hetenként mésszettel itatva, semmiféle savképződést nem mutatnak. Egy veder vízhez kb. egy liter oltott meszet adunk s kellő keverés mellett föloldjuk. A faalkatrészeket egy meszelő kefével (a melyet a köművesek használnak) gyengén megnedvesítjük, míg kisebb eszközöket egyenesen a mésszetebe mártunk. A bekent alkatrészeket 2—3 óráig érintetlenül hagyjuk, mely idő alatt a mésszetej erősen hat a fa pórusaiban levő zsírrészekre. Utána a faeszközöket forró vízzel tisztítjuk, majd megszáritjuk. Erősen elhanyagolt tárgyaknál sikerrel jár e művelet többszöri ismétlése. Okvetlenül szükséges ezen művelet után az illető tárgyakat alaposan szellőztetni s szárazra tenni. Kisebb, szállítható eszközöknél ez bizonyára nem fog nehézséget okozni, ellenben a nagyobb tárgyakat, mint pl. a vajköpülőt, vajgyűrőt, vajasztalt, teknőt stb. a földolgozó helyiségben kell szellőztetni. S ép ez juttathatja a tulajdonost arra a kellemetlen fölfedezésre, hogy ujonnan épített tejházában a szellőztetést alig vagy egyáltalán nem lehet végezni. Mily sok helyen vannak a vajkészítő helyiségek a pinczében, esetleg oly helyen, hol az ablakok alacsonyok és alacsony fekvésűek. A falak legtöbbször nedvesek s a talajvíz oly magas, hogy a padló sohasem száritható ki. Természetes, hogy ily helyiségekben teljes lehetetlenség az ott levő gépeket alaposan szellőztetni s szárazon tartani, mi miatt azután nem csupán a faeszközök mennek aránylag hamar tönkre, de kifogástalan vaj készítéséről se lehet ily körülmények között szó.

Tejgazdaságaink száma napról-napra nő s ezzel együtt tapasztalhatjuk, hogy az üzem jövedelmezősége első sorban a föltétlenül jó minőségű vaj készítésétől függ. Új tejgazdaságok még a mostaninál is jobban figyeljenek arra, hogy a fönti hibák valamelyikébe ne essenek. Mert mit használ a tejszínnek helyes temperálása, esetleg pasztörizálása, s mindama ügyes fogások, melyeket a köpülésnél követünk, ha helyiségeink olyanok, hogy azok közvetlenül vagy közvetve a faeszközök által elrontják a vajat. Építkezéseinknél ügyeljünk a vajhelyiségre s helyesen épített vajhelyiség mellett arra, hogy üzem közben a faeszközöket helyesen kezeljük, mert régi, de aranymondás az, hogy a tisztaság a jövedelmező tejgazdaság alapföltétele.

Baromfitenyésztés.

Rovatvezető: **Hreblay Emil.**

Keltetés alatt a tojasokat naponta forgatni kell.

Ujabb időben sokszor olvastuk egyes külföldi szaklapokban azon tanácsot, hogy a keltés alatt a kotló alá vagy a keltőgépbe rakott tenyésztojásokat forgatni nem kell,

mert ez káros hatással van a tojásban életre ébredező csibére. Számtalan kísérletet végeztek külföldön az egyes tenyésztők e tárgyban, de különösen behatóan foglalkoztak e kérdéssel a francziák és a németek. A kísérletek, kevés kivétellel, oly eredménytelennel végződtek, a melynek alapján a keltés alatt levő tenyésztojások naponta egyszer, sőt kétszer való forgatása ajánlatik.

A kísérletekből tudjuk, hogy a forgatás nélkül keltett tojások kevés kivétellel rendellenes fejlődést mutatnak. A rendellenes fejlődés abban nyilvánul, hogy a tenyésztojásban a 2. és 3-ik hét között az embrió és a tojássárgának hártájára közt összenövések létesülnek, a melyek azután az embriónak további fejlődését megakadályozván, kevés kivétellel valamennyi embrió a tojásban a 18—21-ik nap előtt elhal.

Az összenövés által ugyanis a tojás sárgája nem szívódhatik föl a piczi állatka belsőjébe oly tökéletesen, miként az történni szokott a kikéllés előtt azon tojásban, mely forgatva volt s így benne összenövés nem létesülhetvén, a fejlődés rendszeresen ment végbe.

Egy francia kísérlet akkép végeztetett, hogy két keltető gépbe 8—8 tojást tettek. E tojások egy tyúktól valók voltak. Az egyik keltető gépbe rakott 8 tojás 3 hét alatt nem lett forgatva, a másik keltető gépben levő 8 tojás pedig naponta délelőtt és délután mindenkor egy meghatározott órában forgatva lett. A keltés végén az eredmény meglepő volt. A forgatott tojásból 21-ik napra kikelt 6 csibe, egy a 22-ik napon kelt ki, egy pedig a 19-ik napon a tojásba fult. A nem forgatott 8 tojás közül pedig egyetlen egy sem kelt ki, s midőn fölbonították, a embriókon konstatálták, hogy 15—17 napos korban, a tojás sárgájának odanövése következtében elpusztultak.

Ezen kérdéssel a gödöllői baromfitenyésztési telep vezetősége is foglalkozott s a megejtett kísérletek szintén oda vezettek, hogy minden tenyésztőnek ajánlatjuk a tenyésztojások naponta való forgatását. H.

Különfélék.

Uj állami halgazdaságok. Az újabb időben mindinkább terjed, az utóbbi években oly annyira elhanyagolt haltenyésztés föllendítése. Örömmel vesszünk erről tudomást, mert hisz a haltenyésztés elég jövedelmező s hogy az állam de magánosok is igyekeznek tőgazdaságokat berendezni; ezzel a haltenyésztés föllendítésére nagyban hozzájárulnak. A földművelésügyi miniszter elhatározta, hogy a breznóbányai most épülő földműves iskolánál halastavat rendeztet be, hogy a fölvidéki okszerű gazdaságvitelre czélzó iskolában a halászat, mint a vízben bő hegyvidékek egyik jövedelmező gazdasági ága, taníttassék. Hasonló czélból Rimaszombatban, Kassán, Kolozsmonostoron a gazdasági birtokokon halastavak rendeztetnek be. A munkálatok végzésével *Langraf* János halászati felügyelőt bizta meg a miniszter. *Batthyányi Zsigmond* gróf, a muraszombati járási gazdasági kör elnökének kérelmére utasította a halászati osztályt,

hogy egyik közege a Mura holt ágainak halászatra való hasznosítására szükséges terveket dolgozza ki.

Állami gazdaságokban eladó állatok az *algyógyi m. kir. földművesiskola gazdaságában* folyó évi október 10-én délelőtt 9 ó. nyilvános szóbeli árverésen eladóra kerül 32 drb czigája juh, 42 drb czigája anyajuh, 74 drb $\frac{3}{4}$ éves mangaliczasertés, 20 drb hizott mangaliczasertés, 8 drb hizott ökör, 2 drb mustra tehén.

Uj tejjgazdasági szakiskola. A földművelésügyi miniszter, hogy a mindjobban szaporodó tejszövetkezetek számára megfelelő és hozzáértő munkásokat és munkásnőket neveljenek a gödöllői, munkácsi és nagyszécsényi tejjgazdasági iskolák mintájára *Kisbéren* újabb tejjgazdasági iskolát állított. Az iskola 1902 január 1-én nyílik meg.

Allatkereskedelmünk Bajorországgal. A monarchiából tavaly mintegy 381 állattal többet hajtottak föl a müncheni közvágóhidra, mint harmadéve s a fölhajtott marhák két harmadrésze Ausztria-Magyarországból szállítottak. Az összes fölhajtott állatok 38·47%-a bajor és 61·53%-a magyar származású volt. E mellett a bajor ökröknek 20%-a, míg a fölhajtott magyar marhák közül csaknem mind első minőségű volt. Fölhajtottak még a monarchiából 6675 borjút és sok sertést. A monarchiából behozott állatok közt egész éven át semminemű járványos betegség nem fordult elő. Ökröt 31659 drbot vágtak le a müncheni vágóhidon s ezek közül 25245, tehát 79% volt a monarchiából eredő.

— **Olaszország állattenyésztése.** Statisztikai adatok szerint Olaszországban összesen 17,520,000 drb állatot számláltak. Ezen állatállomány 720,000 lóra, 1,000,000 drb számarra, 300,000 öszvérre, 5,000,000 drb szarvasmarhára, 6,900,000 drb juhra, 1,800,000 drb kecskére és 1,800,000 drb sertésre oszlik meg. Az ország összes állatállományának értéke 1890. évi becslés szerint 2,191,200,000 lírát képvisel. Felső-Olaszország állattenyésztése az utóbbi években rendezett állatkiállítások tanúsága szerint tetemesen föllendült. Közép-Olaszországban azonban az állattenyésztés terén különös előmenetel nem észlelhető, itt ez még mindig el van hanyagolva. Míg a lótenyésztés az ország középső részeiben, addig a szarvasmarhatenyésztés inkább a felső-olaszországi kerületekben van emelkedőben. Itt a mezőgazdasági egyesületek és az állam közbejöttével hathatós támogatásban részesül. A tejjgazdaságok létesítésénél Felső-Olaszországban szintén nagy előmenetel észlelhető a menyiben a különféle szövetkezeti tejjgazdaságokon kívül több magántulajdonos is mintaszerű tejjgazdaságot létesített. A juhtenyésztést nevezetesen Felső-Olaszországban és Szardinia sok kerületében még mindig okszerűen és szakértelemmel üzik. Az Olaszországban termelt gyapjú mennyisége körülbelül 9—10 millió kg.-rabcélulhető.

Högyészi tehénvásár. A Högyészen, 1901 évi szeptember hó 3-án megtartott országos tehénvásárra fölhajtatott: lefejésre szánt öreg tehén 15 darab, friss

fejőstehén 40 drb, tenyésztésre szánt fiatal tehén 310 drb, üsző 120 drb, tenyészbika 1 drb; az árak voltak: lefejésre szánt öreg tehén 210—340 K-ig, friss fejőstehén 250—400 K-ig, tenyésztésre szánt fiatal tehén 210—390 K-ig, üsző 114—240 K-ig, tenyészbika 360 K. A takarmányhiány miatt nyomott árak mellett olcsón lehetett tenyészanyagot vásárolni. A legközelebbi országos tehénvásár 1901 október hó 1-én lesz.

— **Szállítási díjkedvezmény az őszi luxuslövására fölhozandó állatokra.** Az «OMGE»-nek a budapesti Tattersall részvénytársasággal együttesen f. é. szeptember 27, 28, 29, 30 és október hó első napjain a Tattersall telepén rendezendő őszi luxuslövésár alkalmából a magy. kir. államvasutak összes vonalain, és a pécsbárcsi vasuton, továbbá a kezelésünk alatt álló baja-zombor-ujvidéki, debreczen-füzesabonyi, debreczen-hajdunánási, dunántúli, győr-veszprém-dombovári, nógrád vármegyei, szent-lőrinczi, szlatinai, nasiezi, szlavóniai, tiszta-polgár-nyiregyházai és tiszalök-büdszentmihályi h. é. vasutakon ugyanazon kedvezményeket engedélyeztük, hasonló föltételek és módozatok mellett, mint a melyek a mult évben érvényben voltak. Ezen díjkedvezmények folyó évi szeptember hó 20-tól október hó 10-ig érvényesek.

Lóverseny Zomborban. A Bács-Bodrogh vármegyei gazdasági-egyesület Zomborban, 1901. évi október hó 13-án lóversenyt rendez a következő föltételekkel: I. *Bács-Bodrogh vármegyei mezőgazdák sikversenye.* Első díj 200 kor., második 50 kor., harmadik 20 kor. (Az első díjat Zombor sz. kir. város adja.) Távolság 1600 méter. Futhat minden bács-bodroghmegyei, úgy Baja, Szabadka, Ujvidék és Zombor sz. kir. városi gazdának saját tenyésztésű 3é és idősebb félvérű lova. II. *Sikverseny.* Díj 1000 korona (adja a m. kir. földművelésügyi miniszter). Ebből 900 kor. az elsőnek, 100 korona a másodiknak. Távolság 1800 m. III. *Akadályverseny.* Díj 600 korona. (Adja az Úrlovasok Szövetkezete.) A második ló a tétek összegét nyeri. Távolság 4000 méter. Oly lovaknak, melyek sem gát-, sem akadályversenyt nem nyertek. IV. *Hölgyek díja.* (Sikverseny.) Tiszteletdíj az elsőnek, a második ló a tétek összegének felét nyeri. Távolság 2000 méter. Oly lovaknak, melyek sikversenyt nem nyertek. V. *Vigaszverseny.* Díj 500 korona. (E díjhoz a Magyar Lovaregylet 300 koronával, Zombor szab. kir. városa 200 koronával járul.) Ebből 450 korona az elsőnek, 50 korona a másodiknak. Távolság 1200 méter. Oly lovaknak, melyek sikversenyt nem nyertek.

Katonai lovak a köztenyésztésben. A hadügyminiszter abbeli rendeletéből kifolyólag, hogy a katonaság tulajdonában lévő kanczák egyrésze a tenyésztésnek visszaadassék, a 2-ik számú vonat-ezredből kisorolt anyakanczák f. hó 21-én d. u. $\frac{1}{2}$ / $\frac{3}{4}$ órakor fognak Temesvárott a lovassági gyakorlóterén tenyésztőknek kiadatni.

Lóárverés. A m. kir. állami lótenyésztétekből kisorolt számfeletti fiatal kanczák és heréltek f. év október hó 2-án, esetleg 3-án fognak a budapesti Tattersall kerepesi-úti helyiségeiben nyilvános árverés útján

eladatni. Az árverés mindennap reggel 9 órakor kezdődik. A vételár elismervényre azonnal készpénzben fizetendő. Kikiáltási áron alul egy ló sem fog eladatni.

Tenyészállat-díjazások. Csongrád vármegyei gazdasági-egyesület 1901 szeptember 21-én Szatmáron borbó-díjazást rendez a következő díjakkal: 1-ső díj 3 db 20 koronás arany, 2-ik díj 2 db 20 koronás arany, 3-ik díj egy db 20 koronás arany, negyedik díj 1 db tíz koronás arany. Elő lesznek vezetve Csongrád vármegyei gazdák saját nevelésű 1—3 éves bika és üszöborjúi. A *zalamegyei gazdasági-egyesület* a *sümegei vidéki* gazdakör közreműködésével Zala-Szent-Gróthon 1901 szept. 19-én tenyészállat díjazást rendez, melyen Zala vármegye minden állattenyésztője részt vehet. Díjazva lesznek tehének, üszök és bikák. Díjakat azonban csak kisgazdák nyerhetnek; nagyobb tenyésztők arany, ezüst és bronz oklevelekkel lesznek jutalmazva. A *Torontál vármegyei Gazdasági Egyesület* a földművelési miniszter támogatásával szeptember 29-én Török-Kanizsán és október 13-án Csenén a megyei lótenyésztés emelése céljából lótenyésztési jutalomdíjosztásokat fog tartani. A törökkanizsai lódíjazás befejezésével a mezőgazdák számára lóversenyt is rendeznek.

Tejkisérleti állomás. A Magyar-Óvárótt szervezett tejkisérleti állomás épületei elkészültek s azokat legközelebb át is adják rendeltetésüknek. Az új kísérleti állomás a tejhamisítások vizsgálatával, a tejgazdálkodás jövedelmezőbb kivitele érdekében folytat tanulmányokat s e gyakorlati célú hivatásával lesz a gazdák szolgálatára.

Az állatpolási és állatgyógyászati termelvényeket, melyek a mi túlnyomóan földművelő és állattenyésztő országunkban oly nagy szükségletet és fogyasztási cikket képeznek, mindeddig külföldről szállították hazánkba s e révén is százszázalékos mentek ki tőlünk; újabb időben ezek már hazai készítésben és a külföldet fölühaladó jó minőségben, de jutányosabb áron kaphatók *Jencs Vilmos* gyógyszerárában, Budapest, II., Széna-tér. Őszinte elismeréssel kell adózni *Jencs Vilmos* gyógyszerésznek, hogy az állategészség és állattenyésztés emelése érdekében föladatává tette az állatgyógyászati cikkek készítését s azok jutányosabb áraival nagyobb elterjedésüket és közhasznú-kihatásaikat elősegíti.

Állatértékesítés.

Rovatvezető: **Dorner Béla.**

Budapest állatkereskedelme 1900-ban.

A kereskedelemügyi miniszter vaskos kötetbe foglaltatta össze az ország összes kereskedelmi és iparkamarák évi jelentéseit az elmúlt 1900-ik évről, melyekben közgazdasági viszonyainkról igen érdekes adatok foglaltatnak. Ezekből kiragadunk néhányat, melyek bennünket első sorban érdekelnek, t. i. a budapesti piac állatforgalmára vonatkozó adatokat, melyekről a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara jelentése számol be. Lássuk tehát ezeket az adatokat.

Szarvasmarha. A múlt évi szarvasmarhaforgalom úgy mennyiségileg, mint minőség tekintetében az előző évekhez viszonyítva általában véve haladást mutat. Ezzel szemben a budapesti piacon a kedvezőtlen gazdasági és pénzügyi viszonyok behatása folytán az üzletmenet az előző évekhez képest tetemesen csökkent.

Gazdáink körében mindjobban tért hódít a szaklapokban folyton hangoztatott okserü tenyésztés és hizlalás. A marhaállomány javulásával arányosan emelkedett a kivitel. Exportunk főleg Ausztria és Németország felé irányult; ez utóbbi állam minden erőlködése dacára sem képes szükségletét fedezni.

A szarvasmarha-árak alakulására kedvezően hatott a fejlődő kivitel és a szerbiai behozatal csökkenése. A kereskedők és fogyasztók kezdik méltányolni a magyar állattenyésztést. A közgazdasági pangás, mint mindenben, úgy itt is éreztette káros hatását, a mennyiben a Budapestre fölhajtott szarvasmarha ára visszament.

Általános panasz úgy a gazdák, mint a kereskedők köréből, hogy a vasuti szállítás a mai alakjában bémítólóg hat állatanyagunk értékesítésére. Ha a kivittelt emelni, fejleszteni óhajtjuk, a mi gazdáinkra nézve létkérdés: az állatok vasuti szállítását javítani, módosítani kell. Az elhangzott vélemények oda konkludálnak, hogy a vasuti szállítás hosszadalmas, a mellékvonalokról a csatlakozás sok esetben hiányos; a teherszállítás nem felel meg a kívánalmaknak. Nyitott waggonokban a kényesebb jószág sokat szenved az idő viszontagságai alatt. Mint mindenütt, úgy itt is érezhető a kereskedelem egyoldalú tendenciája, mely egyáltalán nincs tekintettel a magyar gazdaságra. Évek hosszú során át indokolatlanul pártolták a szerb szarvasmarhát, az árakat lenyomták s elterelték a magyar tenyésztőt a fővárosi piacra. Ma már kezdik belátni, mennyivel értékesebb a magyar marha a szerb jószágnál.

Az egységárak a fővárosban ingadozóak voltak; a magyar származású hizott ökrök egységára (élősúlyban) középminőségűnél 52—58 fillér között mozgott. A szerb származású négy fillérral volt olcsóbb.

Juh. Juhkivitelünk a vámkülföldre teljesen megszűnt, a még fönnálló csekély export kizárólag Ausztriába irányul. A múlt év elején a hazai juhtenyésztés némi lendületet vett, miután a gypajuárak javultak, az év végével itt is visszaesés állt be. A budapesti piacon az üzlet leginkább a nyári hónapok alatt élénkült meg, ekkor vidéki mészárosok és külföldi vevők jelentkeznek a vásárra, ettől eltekintve, a tényleges fővárosi fogyasztás általában igen gyöngye, mert a fogyasztók nem nagy kedvvel veszik a juhhúst. Ezenfelül a szarvasmarha alacsony ára is kedvezőtlenül hatott a juhtenyésztésre.

A jó minőségű hizott ürü egységára (élősúlyban) 36—40 fillér között ingadozott. A budapesti juhkiviteli forgalom állandóan hanyatlak, a külföld teljesen elzárkózik a magyar tenyésztéstől, a minnek oka nagyrészt szintén a szállítási nehézségekben keresendő. Kevés az erre alkalmas kocsi,

hizott juhaink a hosszú utat nagyon megsínylik s az ingyencz külföld szállítmányainkért semmit vagy nagyon keveset ad. A hajdani virágzó juhtenyésztés teljesen megszűnt. Évekkel ezelőtt Franciaországba nagy arányú kivitelünk volt, ma Franciaország a belföld és gyarmatainak öntudatos fejlesztése után nem szorul importra, saját tenyésztését zaklató rendszabályokkal védi meg.

Sertés. A múlt évi sertés-kiviteli üzlet főleg a hazai és osztrák piacra irányult, miután Németország sertéseinket még mindig nem engedi be. Szerbiából az Ausztriába irányuló kivitel némileg apadt, a mi kivitelünk viszont némileg emelkedett. Sertéseink ausztriai értékesítése elég előnyösnek mondható. A budapest-kőbányai vásáron magyar fajtánál 97—99 fillér átlagos egységár volt elérhető, a szerb fajta 5—6 fillérral kelt olcsóbban.

A budapest-kőbányai sertéspiacnak a kivitel részesedésében kevesebb jutott, mint az méltán reméltetett, dacára azon körülménynek, hogy a múlt évben az egészségügyi állapot kifogástalan volt. A kőbányai piac múlt évi forgalma az előző évhez viszonyítva, az elszállítás csökkenésében nyilvánult, ez annak tulajdonítandó, hogy a kőbányai piac kivitele Ausztria felé jelentékenyen mecsappant. A szerbiai sertések miatt az osztrák állatorvosok a Kőbányáról Ausztriába küldött sertéseken több ízben sertésvész állapotokat meg, ennek folytán a kőbányai piac hosszú ideig forgalmi korlátozás alatt állott.

Érzékenyen nyomta a budapesti piaci árakat a tulságos nagy szerbiai bovitel, mely érthető okokból, főleg Kőbánya felé irányult.

Rendkívül hátrányos körülmény a fővárosi piac fejlődésére a sertéskereskedelem decentralizációja. A győri sertés-kiviteli piac érzékenyen sújtja Budapestet, ma már az Ausztria felé irányuló kivitel jó része onnan ágazik el. A budapesti piac hanyatlásának más okai is vannak. Így a belföldi sertésszállítás komplikált formalitása, főleg az 1899. évi 38.015. sz. szabályrendelet foganatosítása, nem csekély nehézségeket okoz.

Sajnosan tapasztalja a budapesti piac, mily ridegen és minden jó akarat híján kezeli Ausztria a vele kötött egyezményt.

Observer.

Állatkereskedelem.

Budapest, 1901. szept. 12.

A helyzet képe.

Szarvasmarhák. A vágómarha-fölhajtás a múlt hetinél mintegy 130 darabbal kevesebb, dacára annak, a vásár irányzata lanya volt: külföldi vevők közül csak kevés mutatkozott a vásáron. Élénkebb kereslet csak az I. rendű hizókat illetőleg mutatkozott, általában az árak nem változtak. A szerb vesztégyvásáron (szombat és hétfő) 417 darab szerb szarvasmarha került eladásra, 38—56, kivételesen 60 korona árak mellett.

Borjuvásár lanya volt

Juhvásáron az árak változatlanok.

Hízott sertésüzlet irányzata változatlan, sovány sertésüzlet élénk, az árak változatlanok.

Bécs-szt-marxi szarvasmarhavásárra felhajtja tott összesen 5183 drb. Habár a felhajtás a múlt hetinél jóval kisebb volt, az árakban igen csekély emelkedés mutatkozott. Az I. és II. rendű árú elég könnyen volt értékesíthető

Bécs-szent-marxi sertésvásáron a felhajtás a múlt hetinél 810 darabbal kisebb volt, élénk kereslet folytán az árak 4—6 fillérrel emelkedtek.

Az «Állattenyésztési és Tejgazdasági Lapok» eredeti tudósításai.

Budapesti vágómarhavásár. 1901. szept. 12. *Felhajtott:* hizott s legelőmarha 1500 drb, csontoznivaló marha 302 drb., összesen 1802 drb. Ebből: ökor 939 drb, bika 142 drb, tehén 821 drb, bivaly 160 drb, növendékmárha — drb.

Árak: (100 kilogrammonként koronaértékben)

1901. szept. 12.	I. rendű	II. rendű	III. rendű
Magyar hizott ökor	64—74	56—62	48—54
Tarka hizott ökor	64—74	56—62	48—54
Tehén	60—64	50—58	40—48
Szerbiai ökor	—	—	—
Bika	60—64	54—58	42—52
Növendékmárha	—	—	—
Bivaly	40—42	36—38	30—34

Irányzat: A felhajtás a szerb állatok hiánya folytán jóval kisebb volt; a vásár feloytása a külföldi vevők elmaradása következtében lanyha.

Budapesti gazdasági és tenyészmárhavásár. 1901. szept. 12. *Felhajtott:* I. rendű magyar járm. ökor 82 drb, II. r. magy. járm. ökor 74 drb, III. r. járm. ökor — drb, tarka növendéktinó — drb, hizalniaivaló tinó — drb, bonyhádi tehén 77 drb, tarka fejűtehén 166 drb, jármos bivaly — drb, tenyészbika — drb, összesen 331 drb. **Árak** darabonként korona értékben jármos ökor 850—370 korona, bonyhádi tehén 230—340 kor., tarka fejűtehén 120—220 k. **Irányzat:** A vásár hangulata lanyha.

Budapesti szarvasmarhavásár. 1901. szept. 12. *Felhajtott:* borjú 829 drb, bárány — drb. **Árak:** Borjú I. oszt. kgkint 76—88 fill., II. oszt. 50—74 fill., bárány páronként — kor. **Irányzat:** A vásár hangulata lanyha.

Budapesti juhvásár. 1901. szept. 9. *Felhajtott:* 2217 drb. **Árak:** q-kint kor. értékben. Elsőrendű hizott ürű 42—45, közepmin. hizott ürű 36—40, legelőn javított ürű —, legelőn javított anya —, szerbiai rackajuh —, kecske —, bárány —. **Irányzat:** A vásár hangulata közepes.

Budapesti lóvásár. 1901. szept. 12. *Felhajtott:* 596 drb. Ebből jobb min. hátsó 15 drb, jukker 8 db., hintós 20 drb., igás 40 drb, fuvaros 16 120 drb, parasztló 340 drb, alárendelt minőségű 33 drb. *Eladott:* 336 drb. **Árak** drbonként kor.: hátsó 290—390, jukker 300—450, hintós 200—230, igás 140—220, fuvaros 100—180, parasztló 60—140. **Irányzat:** A vásár hangulata élénk.

Budapesti ferencvárosi sertéskonsumvásár.

1901. szept. 6-tól szept. 12-ig.

Nap	Érkezett waggon	Érk. darab	I—X. k. elszállított	Eladatlantul maradt
szept. 6-tól szept. 12-ig	123	5190	5195	652

Nap	Napi árak fillérekben					
	Or. neh. páronk. 400—400	Páronk. 300—350	kg. 250—280	Páronk. 120—180	Malac	Husos fajta kg.
szept. 6-án	82—80	86—90	88—92	86—92	—	74—80
szept. 12-én	84—87	86—90	88—92	88—92	—	74—84

80 kg grammnál nehezebb sertésnél páronként 45 kg, öreg nehézsértésnekél alku szerint 60 kg, levonás s a fennmaradó súlyból 4%, 80 kilogrammnál könnyebb sertésnekél csak 4% engedtetik a vevő javára.

Irányzat: A vásár lanyha.

A győri kivitelű sertés piac forgalma. Állomány 1901. szept. 4. 29603 darab. Ehhez érkezett 833 drb, összesen 30436 drb. *Eladott:* 1361 drb. Maradt állomány 1901. szept. 12-re 29075 db. **Árak:** 92—94 fill. **Irányzat:** Élénkebb.

A kőbányai sertés piac heti forgalma. 1901. szept. 5-től szept. 11-ig. Sertésállomány volt 1901. szept. 4-én 46181 drb. Ehhez érkezett: magyar 881 drb, szerb 1643 drb, összes állomány 48705 drb. *Eladott:* 3887 drb. Maradt állomány 1901. szept. 11-én 44518 drb.

Hízott sertésárak:

(Megállapodás szerinti elősúly és 4% levonással.)

Magyar öreg nehéz, párja 400 kg.-on fölül 70 fill.-től 76 fill.-ig.	közép	200—400 kg.-ig	—	—	—
(Az alábbi árak 45 kg. elősúly és 4% levonással értendők.)					
Magyar fiatal nehéz párja 390 kg.-on fölül 88 fill.-től 90 fill.-ig.	közép	250	82	86	—
„ könnyű	200	76	80	—	—
Szerb. nehéz	260	80	86	—	—
„ közép	250	78	84	—	—
„ könnyű	240	78	84	—	—

Irányzat: Élénk.

Sovány sertésárak:

(Az árak 4% levonással elősúlyban értendők.)

Öreg 2 éven fölül 70 f.-től 72 f.-ig, öreg 2 éves 71 f.-től 74 f.-ig, vészen átment 2 éven aluli sülde 66 f.-től 70 f.-ig, vészen át nem ment 2 éven aluli sülde 52 f.-től 56 f.-ig. — **Irányzat:** Élénk.

Bécsi szarvasmarhavásár. 1901. szept. 12. *Felhajtott:* 3879 darab borjú, 949 darab sertés, 419 drb juh, 88 drb bárány. **Árak** kilonként fill.-ben: borjú I. oszt. 86—120, borjú II. oszt. 68—84, hizott sertés 92—100, sülde sertés 96—112, hussertes 100—108, juh 60—84, bárány páronk. 10—24 kor. **Irányzat:** Lanyha.

Bécsi juhvásár. 1901. szept. 12. *Felhajtott:* 5535 darab. **Árak** kgkint fillérekben: angol husos ürű —, elsőrendű hizott ürű 42—45, közepmin. hizott ürű 32—40, kecske —, bárány —. **Irányzat:** Kissé élénk.

Bécsi sertésvásár. 1901. szept. 10. *Felhajtott:* hussertes 5200 drb, zsírsertes 7530 drb, összesen 10790 drb. Ebből: magyarországi 7680 drb, galicziai 3110 drb, egyéb — darab. **Árak** kilogrammonként elősúlyban fillérekben: elsőrendű nehéz magyar 82—84 (kiv. —), elsőrendű közép magy. 75—80, könnyű magyar 67—73, öreg nehéz magyar 75—80, szerémségi (horvát) —, szedett sertés 67—73, galicziai sülde 72—82, galicziai öreg —, hussertesek 72—92. **Irányzat:** Kmett árak mellett vontatott.

Bécsi szarvasmarhavásár. 1901. szept. 9. *Felhajtott:* hizott és legelőmarha 8737 drb, csontozni való marha 1426 drb, összesen 5163 drb. Ebből: ökor 3540 drb, bika 793 drb, tehén 601 drb, bivaly 229 drb.

Árak: (100 kilogrammonként elősúlyban koronaértékben fogyasztási adó nélkül.)

1901. szept. 9.	I. rendű	II. rendű	III. rendű
Magyar hizott ökor	70—78	60—69	52—59
Galicziai hizott ökor	74—76	68—73	62—67
Tarka hizott ökor	77—83	68—75	62—67
Bikák	—	—	—
Hizott tehén	40—62	—	—
Legelőmarha	—	—	—
Csontoznivaló marha	—	—	—
Bivaly	—	—	—
Konzerváru (selejt.)	—	—	—

Irányzat: Elsőrendűnél élénk, különben lanyha.

Nyerstermények.

Budapest, 1901. szept. 12.

Húskereskedelem. Húsneműekben a hűvösebb időjárás beálltával vidékekről is megkezdődött a szállítás s különösen marhahúsban s vágott borjúban élénkek a fülhozatalok. Ugy az I. és II. rendű marhahús, mint a vágott borjú elég jó árban kelt. Borjúk haszonlevonás nélkül 80—90 filléren voltak értékesíthetők. Lehuzott sertés hús is jól keresett volt.

Állatforgalom.

Ausztria részéről Magyarország ellen ezidő szerinti a következő forgalmi korlátozás van érvényben:

A sertésvész uralgása miatt tilos a sertéseknek Ausztriába való bevitele: Beszterce-Naszód vármegyének Ausztriával határos jádi járásából, Nyitra vármegyének Ausztriával határos miavai és vágújhegyi járásából, Szepes vármegyének Ausztriával határos ó-lublói és szepesszombati-i járásából és Poprád r. t. városból, továbbá Ung vármegyének Ausztriával határos bereznai járásából, Vas vármegyének Ausztriával határos muraszombati járásából, Zala vármegyének Ausztriával határos alsó-lendvai járásából, végül Zemplén vármegyének Ausztriával határos homonnai és sztróphói járásából.

A sertésorbáncz uralgása miatt tilos a sertéseknek Ausztriába való bevitele: Liptó vármegyének Ausztriával határos liptó-újvári járásából, Pozsony vármegyének Ausztriával határos malaczkai járásából, Szepes vármegyének Ausztriával határos késmárki járásából, valamint Késmárk, Leibicz és Szepes-Béla r. t. városokból.

A juhhimlő uralgása miatt tilos a juhoknak Ausztriába való bevitele: Szepes vármegyének Ausztriával határos késmárki járásából.

Új marharakodó állomások.

A magyar kir. államvasutak vonalán Nagy-Küküllő vármegye területén fekvő Kacza állomást marharakodó állomásul engedélyezvén, a marharakodó állomások közé fölveendő.

A nagytapolcsány — bossánytrencseni h. é. (máv.) vasut vonalán Trencsén vármegye területén fekvő Ribény, Trencsén-Baán, Szivina, Turna, Trencsén alsóváros állomásokat állat-rakodó állomásokul engedélyezvén, a marharakodó állomások közé fölveendő.

A m. kir. földműv. Miniszter a m. kir. keresk. Miniszterrel egyetértőleg:

A magyar államvasutak kezelése alatt álló kaposvár—fonyódi helyi érdekű vasút vonalán Somogy vármegye területén fekvő Kapos-Füred és Somogy-Jád állomásokat és a magyar államvasutak kezelése alatt álló baja—zombor—újvidéki helyi érdekű vasút vonalán Bács-Bodrog vármegye területén fekvő Vaskút állomást állat-rakodó állomásul engedélyezte.

Ragadós állati betegségek állása Magyarországon 1901. szept. 8-án.

A betegség neve	Összesen		A múlt heti állapothoz képest			
	közég	udvar	több kevesebb			
			közég	udvar		
Lépfene	133	148	23	53	—	—
Veszétség	125	135	—	—	30	30
Takonykór	59	68	—	—	5	2
Ragadós száj- és körmőfájás	—	—	—	—	1	1
Ragadós tüdőlob	—	—	—	—	—	—
Juhhimlő	15	56	—	—	1	1
Tenyészbénaság	—	—	—	—	—	58
Rühkór	200	445	—	—	19	123
Sertésorbáncz	218	886	—	—	23	—
Bivalyvész	16	34	—	—	6	1
Sertésvész	1031	—	—	—	40	—

Sertést keresek

Forazesti uradalom.

makkon való hizlalásra

9000 holdas bükköserdőbe, hol rendkívüli nagy makktermés van, úgy hogy a sertés 3 hónap alatt teljesen felhízik.

Posta KOSSOVA, Krassó-Szörénymegye.

BECK ÉS GERGELY

BUDAPEST, V., Váci-út 12.

RUSTON-GŐZCSÉPLŐK

BENZINMOTOROK

GAZDASÁGI GÉPEK ÉS ESZKÖZÖK

GŐZGÉPEK

GŐZEKÉK

Erdélyi

esász. és kir.
udvari
fényképész

műterme

Budapest, IV., Ujvilág-utcza 2.

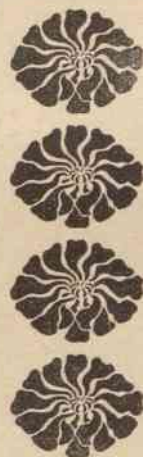
a Kossuth Lajos-utca sarkán.

Elvállal felvételeket gazdaságokról,
mérsékelt árak mellett.

A földm. m. k. miniszter úr támogatásával kiadott

Képek Magyarország Állattenyésztéséből

ezimű disz munkája
bármily könyvkereskedésben megrendelhető.



Szabadalmazott
tejszállító kannák
tölgyfából.

A legolcsóbb, legtartósabb és leg-
kényelmesebb szállításra és tej-
gazdasági üzemhez

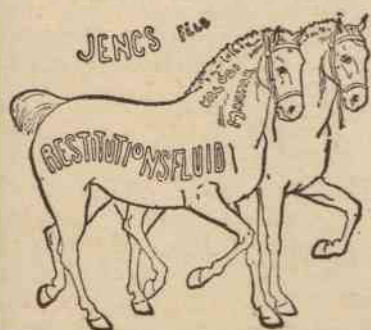
Marth és Társa
tejkanna-gyár

Alsó - Lieszkó pr. Bellus (Trencsénmegye).

Jencs-féle Magyar Restitutions-Fluid

lovak és szarvasmarháknek.

Gazdaságban nélkülözhetetlen.



Az állatok izomerejét fokozza,
kitartóvá, erőssé teszi; meggátolja
a lábak megev bennulását, az intá-
gulást s az úgynevezett pókosodást
Ára 2 korona. Postán 2.60 kor. bekül-
dése után bérmentve küldi

JENCS VILMOS gyógyszerész,

Bpest, II., Széna-tér b. sz.

Főraktár: Dr. Egger Nándor gyógy-
szertára, Bpest, VI., Váci-körút 17.

Szuperfoszfátot, kénsavas-kálit, kénsavas-ammont,
Kovasavas-kálit (dohánytrágyázásra),
Chi isalétromot, Kainitot,
40%-os kálitrágyasót

és egyéb műtrágyaféléket elismert kitünő minőség-
ben legolcsóbban szállít a

„HUNGÁRIA”

műtrágya, kénsav es vegyi ipar részv.-társ.

Budapest, V. ker., Fürdő-utcza 8. sz.

MAGYAR ÉLELMISZERSZÁLLÍTÓ
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
 Budapest, VII., Kerepesi-út 20.
SERTÉSBIZOMÁNYI ÜZLET.
 Sürgönyez m: Consum, Budapest. * Telefon 25—02.

Sovány és hizott sertések vételét és eladását legelőnyösebb feltételek mellett közvetíti. Elvállalja **kőbányai szállásain** a sovány sertések kihizlását és gondozását.

Közelebbi értesítéseket a társaság igazgatósága ad.



KURCZ L. és Társa
 BUDAPEST,
 VIII. ker. Szentkirályi-utca 13.
 készíti a legjobb
CLICHÉT
 mindennemű nyomtatványhoz.



KÖHLER ISTVÁN
 fecskendő-, szivattyú- és tűzoltószer-gyára
 ezelőtt GEITNER és RAUSCH cég tulajdona.
 Városi iroda: Fürdő-utca 2. BUDAPEST Gyár: X., Felső vaspálya-u. 5.

Szivattyúk
Fecskendők
Mézga-tömlők
Vasesővek

Istálló berendezések
Önműködő szabadalm. itatókkal.

Acetylen lámpák
Benzin-motorok
Herkules vizszűrők
Faklyák, Léc-pák

Első Magyar Sertéshizlaló
 Alapított 1869. **Részvény-Társaság** Alapított 1869.
BUDAPEST-KŐBÁNYÁN.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek és sertéshizlalóknak a «Hizlalda»-állomás mindkét oldalán fekvő, mintegy **35.000 darab** sertés befogadására alkalmas, czélszerűen berendezett szállástelepeit, melyek **csatornázza, kitűnő vízzel bíró ártézi-kúttal, vízvezetékkel, szükséges eleségnak-tárrakkal, két gőzmalommal és szállóval** vannak ellátva.

Foglalkozik: szállások bérbeadásával, szemes és darált eleség beszerzésével, bizományi bevásárlás és eladásal, folyószámlára fizetéseket teljesít. A sertések kényelmes elhelyezése mellett ügyfeleinek igen mérsékelt áron a legmesszebb menő előnyöket nyújtja és a legszolidabb kiszolgálásról gondoskodik. Utánnyomat nem díjaztatik.

A bekövetkezett bugatási idény alkalmával ajánljuk elsőrendű, csontos, kiváló szép, **vészen át ment egy és fél éves kanjainkat.**

KORNSTEIN TESTVÉREK

Pata-Pusztá. **Nagy-Szalonta** **Pata-Pusztá.**



Most jelent meg! **Most jelent meg!**

PULYKATENYÉSZTÉS.

Minő pulykát kell a gazdaságban tenyészteni, hogy a pulykatenyésztésből jövedelmünk legyen. — Irta: **HREBLAY EMIL**, állattenyésztési m. kir. felügyelő. A szöveg közé nyomott 31 képpel.

A munka tartalma: A hazai pulykatenyésztésről általában. — 1. A pulyka-udvar. — 2. A pulykaról és berendezése. — 3. A pulykák takarmányozása és a takarmányozó eszközök. — 4. A pulykák gondozása és a gyógyszerek. — 5. A tojásgyűjtés és a kötésre alkalmas tojások kiválasztása. — 6. A költőhelyiség és a költésnél használandó eszközök. — 7. A csibék kellese és a vezető anyák beosztása. — 8. A csibék gondozása és fölnevelése. — 9. A csibék takarmányozása és a legeltetés. — 10. A fiatal pulykák osztályozása és a tenyésztésre alkalmas egyedek kiválasztása. — II. A pulykafajtákról. A vadpulyka. — 1. Milyen pulykát tenyészszünk? a) a hazai fehér pulykát; b) a boszniai rézszínű pulykát; c) a tisztavérű bronzpulykát; d) a tisztavérű franczia (fekete) pulykát.

2. Mi előnye van a köztenyésztés fejlesztésére ajánlott nemes pulykafajtáknak a közönséges pulykák keresztezésénél? **Ára 2 korona.**

Megrendelhető: **HREBLAY EMIL** felügyelőnél **GÖDÖLLŐN.**

Első díjak! Temesvár, M.-Vásárhely, Makó és Kecskemét. Első díjak!

KÜHNE E.
 Alakult 1856. Alakult 1856.

gazdasági gépgyára MOSONBAN.

A beálló téli időnyre ajánlja legjobb rendszerű és leggondosabb kivitelű: **szecskavágóit, répavágóit, ered. angol „Rapid” darálókat erőhajtásra, kukoricza-morzsolóit, takarmányiülesztőit.**

A cég nyújt: ik teljes takarmánykamra-berendezés ek tervezésére és eszközzésére.

FŐRAKTÁR: Budapest, VI. ker. Váci körút 57/a. szám.
 Részletes árjegyzékek rendelkezésre állanak.



„MÉLOTTE“ szabadalmazott

TEJFÖLÖZŐGÉP

az országos tejgazdasági felügyelőség által 1901. márczius 13., 14. és 15-én rendezett tejfőzőgépversenyen egyhangulag

kitünőnek elismerve.

Legkönnyebb hajtás! Legtökéletesebb főzés!

Legmagasabb munkabírás!

Teljes tejgazdasági berendezések.

FEHÉR MIKLÓS

gépgyár részvénytársaság

Budapest, V., Külső-Váci-út 80. sz.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

A magyar királyi államvasutak gépgyára gazdasági gépeinek eladása.

*

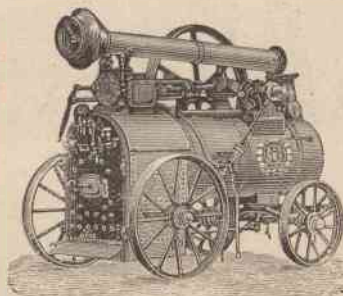
Használt és javított

lokomobilok és gőzcséplőgépek.

*

Csereüzletek.

Mindennemű gazdasági gépek.



TENYÉSZ-

ÉS

HASZONÁLLAT-IMPORT



Pick Oswald

==== Budapest ====

VIII., külső Kerepesi-út 1. sz.

Megjelent!

Megjelent!

A sertés Magyarországhán.

Írta: enesei Dorner Béla.

25 iv terjedelmű 38 autotyp-képpel illusztrált kiváló szakmunka. Előkelő szakírók által kitünőnek elismert és melegen ajánlott közérdekű mű. **Ára 5 kor.** Megrendelhető szerzőnél. (Bpest, földművelésügyi miniszterium) és nagyobb könyvkereskedésekben.

1900-dik évi forgalom 26,000 zsák.

Felhívjuk

a t. cz. gazdaközönség figyelmét a budapesti gyapjuaukciókra, melyek második sorozata

f. évi szeptember 18 és 19-én tartatik meg.

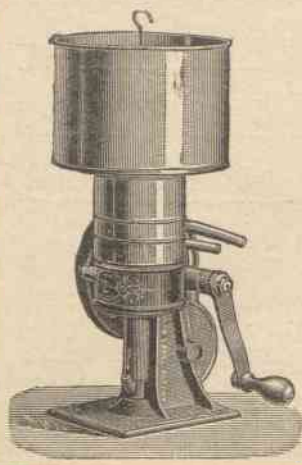
Az aukciókra fölküldött és «Gyapju-árverési vállalat Budapesten, Dunaparti teherpályaudvar» czímetű gyapjuküldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek.

Bejelentéseket elfogad és mindennemű fölvilágosítással szolgál

Gyapjuárverezési vállalat.

HELLER M. és TÁRSA

Budapest, V. ker., Erzsébet-tér 13. szám.



Az 1900. évi párisi világkiállításon
nyert kitüntetés:

ALFA-SEPARATOROK

GRAND PRIX!

Alfa-Separator Részv.-Társaság

Ezelőtt: **PFANHAUSER A.**

Iroda és raktár  Gyártelep
Budapest, V., Báthory-utca 4. sz. Budapest, VI., Petneházy-utca 6-8.

Tejgazdasági gépgyár

szállít
mindennemű tejgazdasági eszközöket és gépeket
a legjobb kivitelben, a legmodernebb irányban!

Berendez

Tejtelepeket

Tejszövetkezeteket

Mintatehenészeteket.

* * Árjegyzéket és költségvetéseket díjmentesen küldünk. * *

